

Marta Nowak

Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu
Wydział Zarządzania, Informatyki i Finansów
Katedra Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej
marta.nowak@ue.wroc.pl

POSTRZEGANIE ROLI WSPÓŁCZESNEGO KSIĘGOWEGO. BADANIA Z ZASTOSOWANIEM METAFORY ZOOMORFICZNEJ

Streszczenie: W artykule badano postrzeganie roli współczesnego księgowego. Zastosowano badania jakościowe, a konkretnie wykorzystano metaforę zoomorficzną. Przeanalizowano otrzymane na podstawie projekcji metafory zwierzęce oraz towarzyszącą im narrację uzasadniającą wybór. Badaniu poddano osoby studiujące na kierunku finanse i rachunkowość, specjalizacji rachunkowość i auditing, które zgodnie z deklaracjami oraz wybranym kierunkiem studiów można uznać za przyszłych księgowych. W rezultacie zastosowanej procedury badawczej uzyskano spójny obraz pracy księgowego.

Słowa kluczowe: księgowy, badanie narracji, metafora, metafora zoomorficzna, projekcja.

JEL Classification: L29, M41.

Wprowadzenie

Nieodłącznym przedmiotem badań nauk ekonomicznych, często we współpracy z naukami społecznymi, są profesje oraz role zawodowe. Należy podkreślić, iż przede wszystkim analizowano zawody związane z kierowaniem przedsiębiorstwami w kontekście ich ról przywódczych, a także związane z powstawaniem przedsiębiorstwa, czyli przedsiębiorców w kontekście ich działań kreatywnych. Występuje zaś wyraźna luka w odniesieniu do zawodów związanych z rachunkowością. Jest to głównym motywem podjęcia badań, których wyniki zaprezentowano w niniejszym artykule. Dotyczą one podstawowej profesji związanej z rachunkowością, czyli zawodu księgowego. Celem zaprezentowanych badań jest przedstawienie obrazu księgowego istniejącego u osób planu-

jących karierę w tym zawodzie. Postawiono następujące pytanie badawcze: Jak jest postrzegany zawód księgowego przez osoby, które swoją przyszłość zawodową wiążą z rachunkowością?

Zaprezentowane badania wykorzystują projekcję metafor zoomorficznych, koncentrując się na analizie narracji uzasadniającej.

1. Metafory

Stosowanie w nauce metafor widoczne jest już w dziełach filozofów greckich, a najbardziej znaną filozoficzną metaforą jest prawdopodobnie metafora jaskini w *Państwie* Platona.

Pojęcia metaforyczne są rozumiane i strukturyzowane nie tyle poprzez swoje własne wyrażenia, co raczej poprzez wyrażenia należące do innych pojęć. Konceptualizują one jeden rodzaj obiektu lub doświadczenia poprzez inny [Lakoff i Johnson, 1980b, s. 195]. W ujęciu kognitywno-lingwistycznym metafora jest definiowana jako rozumienie jednej dziedziny pojęciowej w określeniach należących do innej dziedziny pojęciowej [Kövecses, 2010, s. 4]. Podczas gdy naukowcy nauk kognitywnych mają tendencję do pytania, czym jest metafora oraz jak ona działa w umyśle, naukowcy zajmujący się naukami społecznymi mają tendencję do skupiania się na kwestii, co czyni metafora w określonych kontekstach społeczno-kulturowych [Kövecses, 2008, s. 51].

Dla większości ludzi metafora jest narzędziem wyobraźni poetyckiej i ornamentem retorycznym. Postrzegana jest jako dotycząca wyłącznie języka i kwestii słów, a nie myśli lub działań. Stąd wiele osób uważa, iż może się świetnie obejść bez metafory [Lakoff i Johnson, 1980a, s. 453-454]. Tradycyjnie metafory traktowane były jako rzadkie w porównaniu z językiem dosłownym oraz posiadające głównie charakter ozdobny [Bowdle i Gentner, 2005, s. 193], jednakże współczesne badania sugerują coś zupełnie odwrotnego [Bowdle i Gentner, 2005, s. 193]. Przykładowo Greasser i in. [1989], analizując programy telewizyjne stwierdzili, że spikerzy używają jednej metafory na 25 słów [za: Bowdle i Gentner, 2005, s. 193]. Metafora jest powszechna w życiu codziennym, nie tylko w języku, ale także w myśli i w czynie. Nasz zwyczajny system pojęciowy, zgodnie z którym myślimy i działamy, jest zasadniczo natury metaforycznej [Lakoff i Johnson, 1980a, s. 453-454]. Przykładem może być użycie metafory wojny w stosunku do kłótni lub sporu. Nie tylko używa się tu terminologii „wojennej” (zwroty typu „atakować słaby punkt”, „stwierdzenia nie do obrony” itp.). Spór rzeczywiście można wygrać lub przegrać, a wiele rzeczy, które robimy podczas kłótni, jest strukturyzowanych poprzez koncept wojny

(argument – atak; kontrargument – kontratak). Metafora wojny strukturyzuje sposób, w jaki w naszej kulturze ludzie prowadzą spory [Lakoff i Johnson, 2003, s. 5]. Gentner i in. stwierdzają, iż szerokie metafory mogą przywołać cały system wiedzy, tak jak metafora komputera, która wraz ze swoimi pojęciami kodowania, przechowywania oraz odzyskiwania jest odnoszona do poznania [Gentner i in., 2001, s. 200].

Klamer i Leonard [1994, s. 20-21] zauważają, że w naukach ekonomicznych przez wiele lat metafory były traktowane podejrzliwie, a ekonomiści naukowcy uznawali, iż są zobligowani do używania naukowego, precyzyjnego języka, a metafory nie są precyzyjne. Autorzy ci jednakże wykazują, że w języku nauki ekonomii występują np. metafory heurystyczne, mające na celu katalizować myślenie i przybliżyć zjawisko w nowy sposób. Przykładem jest kapitał ludzki [Klamer i Leonard, 1994, s. 32]. Jak zauważa Woodside [2007, s. 480], użycie metafor wspiera wyjaśnienie, interpretowanie, kategoryzowanie oraz podsumowywanie zachowania osoby, produktu, marki lub innego zjawiska. Metafora może więc być używana w praktyce biznesu, w szczególności marketingu (np. postrzeganie produktu, postrzeganie marki, postrzeganie relacji z klientami), w zarządzaniu zasobami ludzkimi (np. w badaniu relacji zachodzących między ludźmi w konkretnym przedsiębiorstwie). Może być też wykorzystywana w naukach ekonomicznych (np. w badaniu stosunku społeczeństwa do różnych zjawisk gospodarczych).

W Polsce metaforę stosowały m.in. Świerczyńska-Kaczor [2011, s. 74-81] w badaniach użytkowników poczty elektronicznej oraz Pawłowska i Postuła [2014, s. 30-49], które za pomocą technik projekcyjnych, poprzez wykorzystanie metafory, analizowały postrzeganie relacji w ramach kontraktu psychologicznego pomiędzy pracodawcą a pracownikiem.

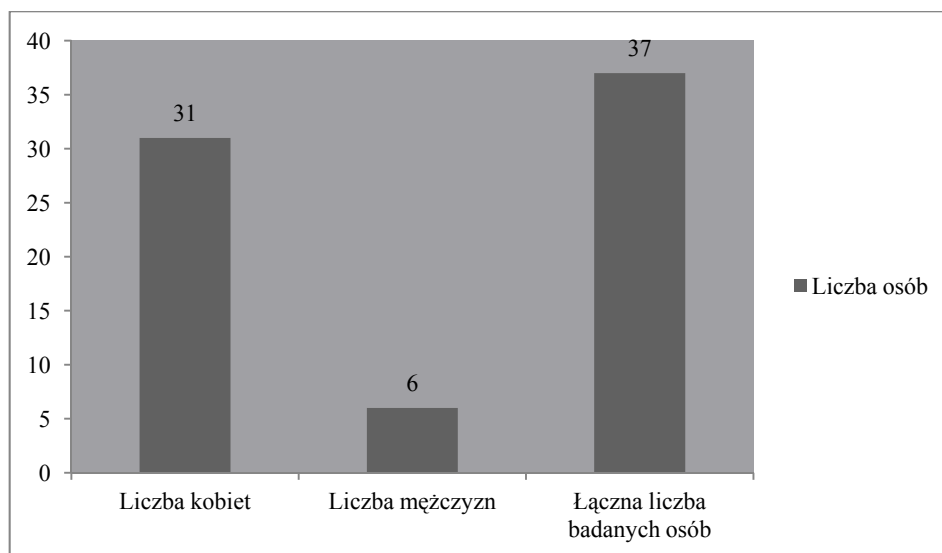
2. Metodyka badań oraz grupa badawcza

W badaniu poszukiwano metafory księgowego, przy czym wykorzystano projekcję i dokonano analizy narracji. Przed badanymi postawiono zadanie porównania księgowego do zwierzęcia oraz uzasadnienie tego wyboru, przy czym zaznaczano konieczność sformułowania uzasadnienia. Istniała możliwość przedstawienia więcej niż jednego skojarzenia.

Użycie metafory zwierzęcia było stosowane zarówno przez badaczy zagranicznych, jak i krajowych. Tym samym badania niniejsze najbardziej powiązane były z badaniami Woodside'a, który zastosował technikę wymuszonych skojarzeń FMET (*forced metaphor-elicitation technique*), badając samopostrzeganie

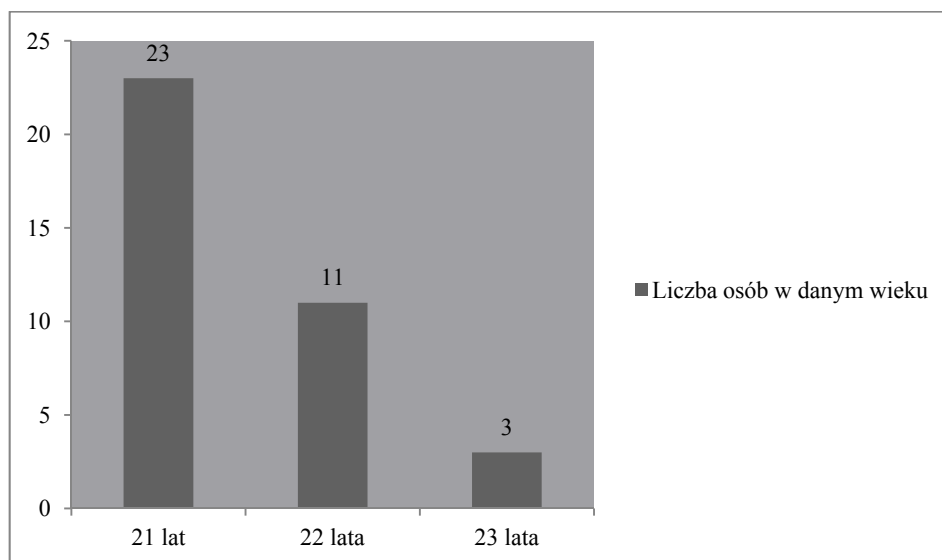
ludzi oraz ich aspiracje z użyciem metafory zwierzęcia. Metafora zoomorficzna również została wykorzystana w badaniach Pawłowskiej i Postuły w odniesieniu do postaci pracodawcy i pracownika w ramach zachodzącej między nimi relacji kontraktu psychologicznego.

Badania, z zastosowaniem doboru celowego, przeprowadzono 8 kwietnia 2017 r. wśród studentów trzeciego roku stacjonarnych studiów licencjackich na kierunku rachunkowość i auditing Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Charakterystykę badanej grupy zawarto na rys. 1 i 2. Zbadano 37 osób, wśród których 62% stanowią kobiety, a 38% mężczyźni. Znaczna większość, czyli 62% badanych, była w wieku 21 lat, ponadto 30% respondentów stanowiły osoby w wieku 22 lat, najmniej liczną grupą wiekową, stanowiącą 8% ogółu badanych, stanowili 23-latkowie.

Rys. 1. Liczba badanych osób

Źródło: Opracowanie własne.

Rys. 2. Wiek badanych osób

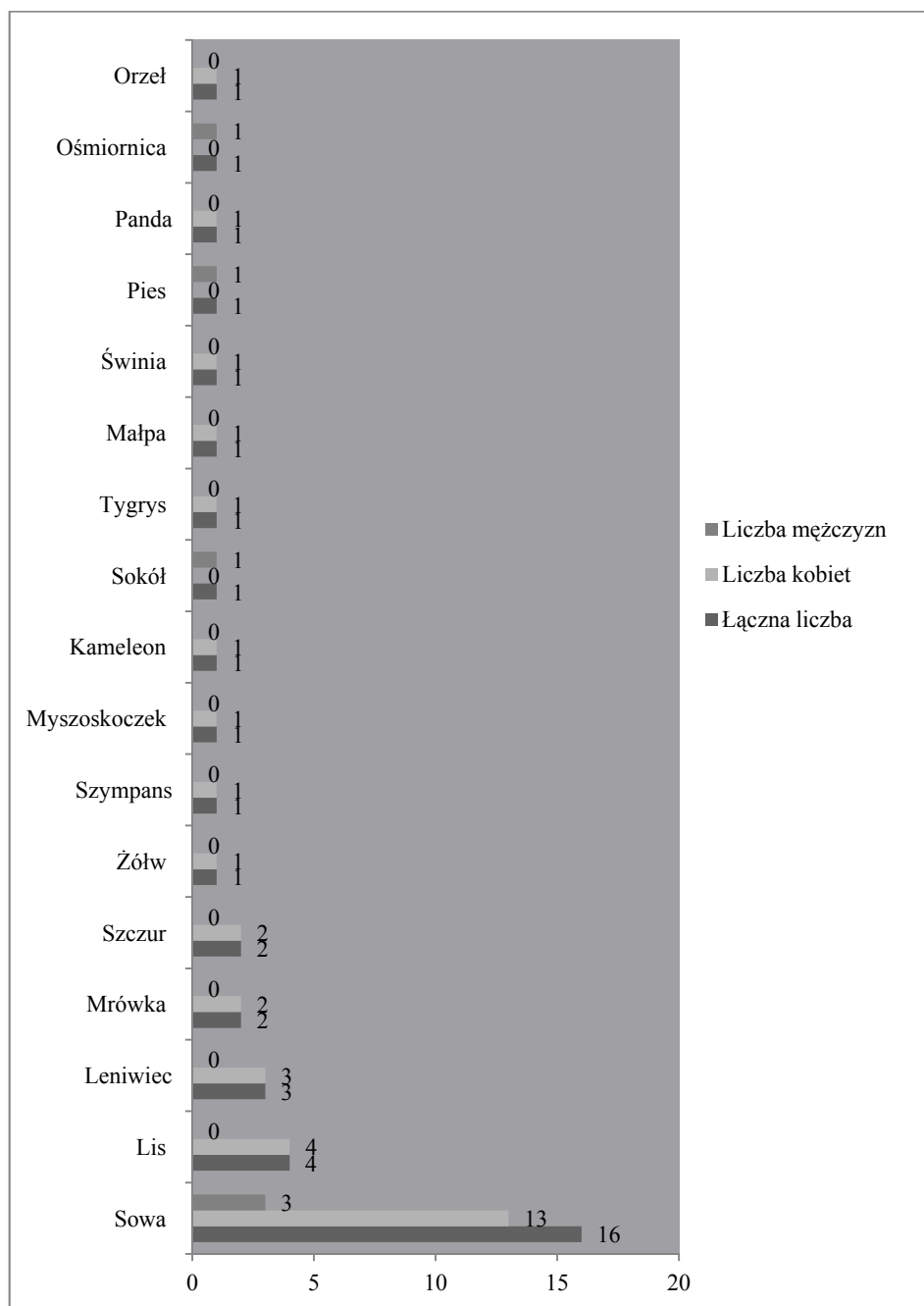
Źródło: Opracowanie własne.

Należy zauważyć, iż grupę tę, pomimo niezbyt wysokiej liczebności, stanowią wszystkie osoby obecne w dniu badania. Ponadto w przypadku badań jakościowych nie jest wymagana duża liczebność grup badawczych.

Grupę można uznać za stosunkowo homogeniczną z punktu widzenia zainteresowań w zakresie przyszłości zawodowej, gdyż sprofilowanie kierunku rachunkowości i auditing powoduje przed wszystkim możliwość pracy w rachunkowości, na stanowisku księgowego. Wobec czego osoby należące do badanej grupy są bezpośrednio zainteresowane pracą w charakterze księgowego i mają jej skryształizowane wyobrażenie.

3. Wyniki badań

W wyniku przeprowadzonych badań uzyskano 39 metafor (niektórzy respondenci podali więcej niż jedno skojarzenie). Szczegółowe wyniki przedstawiano na rys. 3. Najpopularniejszą zwierzęcą metaforą księgowego okazała się, co mało zaskakujące, metafora sowy, którą podało aż 16 badanych osób. Kolejne według popularności metafory były znacznie mniej liczne, zaliczały się do nich: lis (4 osoby), leniwiec (3), mrówka (2), szczur (2). Pojedyncze badane osoby stwierdziły, że z księgowym kojarzą im się zwierzęta takie jak żółw, szympan, myszokoczek, panda, osmiornica, małpa, tygrys, świnia, pies, orzeł, kameleon, sokół.

Rys. 3. Użyte metafory oraz liczba ich zastosowania

Źródło: Opracowanie własne.

Pomimo ogólnego poglądu kształtującego się na podstawie samych metafor, w analizie postrzegania zawodu księgowego najistotniejsza jest narracja uzasadniająca wybór, zaprezentowana w tabeli 1.

Tabela 1. Uzasadnienie wybranych metafor

Wybrana metafora zwierzęcia	Uzasadnienie
1	2
Sowa	<ul style="list-style-type: none"> – osoba wykształcona, o dużej wiedzy i umiejętnościach, pewna siebie, ale spokojna i wyważona, nic nie jest w stanie wyprowadzić jej z równowagi, – mądry ptak potrafiący zachować spokój, – zazwyczaj chodzi w okularach; musi mieć mądrą głowę, aby ogarniać księgi firmy; często pracuje po nocach, żeby wszystko dopiąć na ostatni guzik, – musi posiadać wysokie kwalifikacje, kompetencje, symbol mądrości, – księgowy powinien być cierpliwy, doskonały; powinien wykazywać się spokojem i mądrością, tak jak symbol mądrości wśród zwierząt; powinien być doskonałym „łowcą”, by wypatrywać przestępstwa finansowe jak sowa na drzewie, – mądry; opanowany; szybki w rozliczaniu; musi sprawnie rozwiązywać problemy, – bo jest mądry, – kojarzy się z mądrością, a księgowy powinien posiadać bogatą wiedzę z różnych dziedzin, – ponieważ kojarzy mi się z mądrością i inteligencją; księgowy powinien posiadać wiedzę z różnych dziedzin, – mądrość, dokładność, rozważa, – ma dużą wiedzę, przelatuje nad całą firmą i wie, co się w niej dzieje, – ponieważ kojarzona jest z mądrą osobą, – uważana jest za zwierzę mądre; już w bajkach mamy obraz sowy jako postaci doradczej; obraz sowy również (...) jej wielkie skupione oczy, które mogą oznaczać, że niczego nie pomija, wszystko widzi, wyłapie błędy, jest dokładna, – mądra główka, z wielkimi oczami od ciągłego patrzenia w monitor, – kojarzy się z mądrością; lubi liczyć i rozwiązywać problematyczne zadania, – mądra sowa jak z bajki – posiada wiedzę na różne tematy i lubi siedzieć po nocach i dopinać na ostatni guzik wszystkie zapisy w księgach i sprawozdaniach finansowych, pohukując przy tym radośnie
Lis	<ul style="list-style-type: none"> – bo czasem musi się wykazać sprytem, – mądry, ale też sprytny i przebiegły (księgowy sprytny, bo np. wprowadza taką stawkę podatku dochodowego, żeby najmniej płacić tego podatku), – wykazuje się sprytem przy rozstrzygnięciu mało oczywistych sytuacji; jest dobrym obserwatorem, – musi być chytry i przebiegły, a do tego kreatywny; lis jest symbolem sprytu, a taki musi być księgowy
Leniwiec	<ul style="list-style-type: none"> – ponieważ robi wszystko powoli i dokładnie, – robi wszystko wolno, nie podejmuje pochopnych decyzji, sprawdza dokładnie każdą rzecz, – wszystko robi wolno, na spokojnie, statycznie; zero dynamiki; nuda!; okulary księgowego kojarzą mi się z szeroką głową leniwca
Mrówka	<ul style="list-style-type: none"> – pracowita, dąży do celu, wytrwała; często niedoceniany jest księgowy, tak jak i mrówki – niezauważalne i zdeptane, – księgowy jest pracowity, skrupulatnie wykonuje swoją pracę, liczy wszystko dokładnie i sprawdza cyfra po cyfrze, aby przygotować wiarygodne sprawozdanie

cd. tabeli 1

1	2
Szczur	– są to bardzo inteligentne zwierzęta, które zaskakują swoimi dokonaniem i umysłem, – są to zwierzęta inteligentne, uczą się na błędach; nie są może przyjemne, ale taka ich właśnie rola – lepiej, żeby inni czuli respekt, taki żeby spokojnie mogli wykonywać swoje obowiązki
Żółw	– charakteryzuje się długowiecznością; księgowy musi analizować wszystkie dane na przestrzeni lat; żółwia charakteryzuje dążenie do celu, mimo długiej i powolnej drogi; żółw jest spokojny i opanowany, dlatego ma istotne cechy dla zawodu księgowego
Szympan	– ich materiał genowy jest zgodny w ponad 98% z ludzkim; potrafią rozwiązywać problemy, a także szybko zapamiętują i odtwarzają ciągi cyfr
Myszokoczek	– tworzy dróżki w poszyciu terenu; bardzo skrupulatnie i dokładnie usuwa wszystkie przeszkody na swej drodze
Kameleon	– księgowy musi znać się nie tylko na rachunkowości, ale też na prawie, podatkach, prawie pracy czy procesach produkcyjnych; musi potrafić się dostosować do danego problemu, z jakim się mierzy
Sokół	– dobry księgowy powinien być bezbłędny, a gdy nadarzy się okazja, powinien umieć ją wykorzystać z korzyścią dla firmy
Tygrys biznesu	– jedna z niewielu osób w firmie, która może się konfrontować z lwem (pracodawcą), może wpływać na niego, zabierając/wkraczając na jego teren, dominując go i jego kompetencje
Małpa	– wykonuje codziennie podobną pracę, małpuje swoje wcześniej wykonane prace, siedzi codziennie za biurkiem w tej samej pozycji, czasem ma dość pracy i wykonuje dziwne miny
Świnia	– jest to skojarzenie myślę bardzo popularne; księgowy kojarzy mi się z pieniędzmi, a to z kolei ze świnką skarbonką; w wielu kulturach oraz tekstach świnia oznacza właśnie pieniądze; jest to również zwierzę bardzo mądre, inteligentne i właśnie tymi cechami powinien odznaczać się księgowy
Pies pasterski	– musi dbać o przedsiębiorstwo, jego błędy są opłakane w skutkach
Panda	– bo panda nie jest zbyt aktywnym zwierzęciem i większość czasu spędza na siedzeniu
Ośmiornica	– jest mądra i elastyczna
Orzeł	– czuwa nad wszystkim i wyłapuje najmniejsze błędy

Źródło: Opracowanie własne.

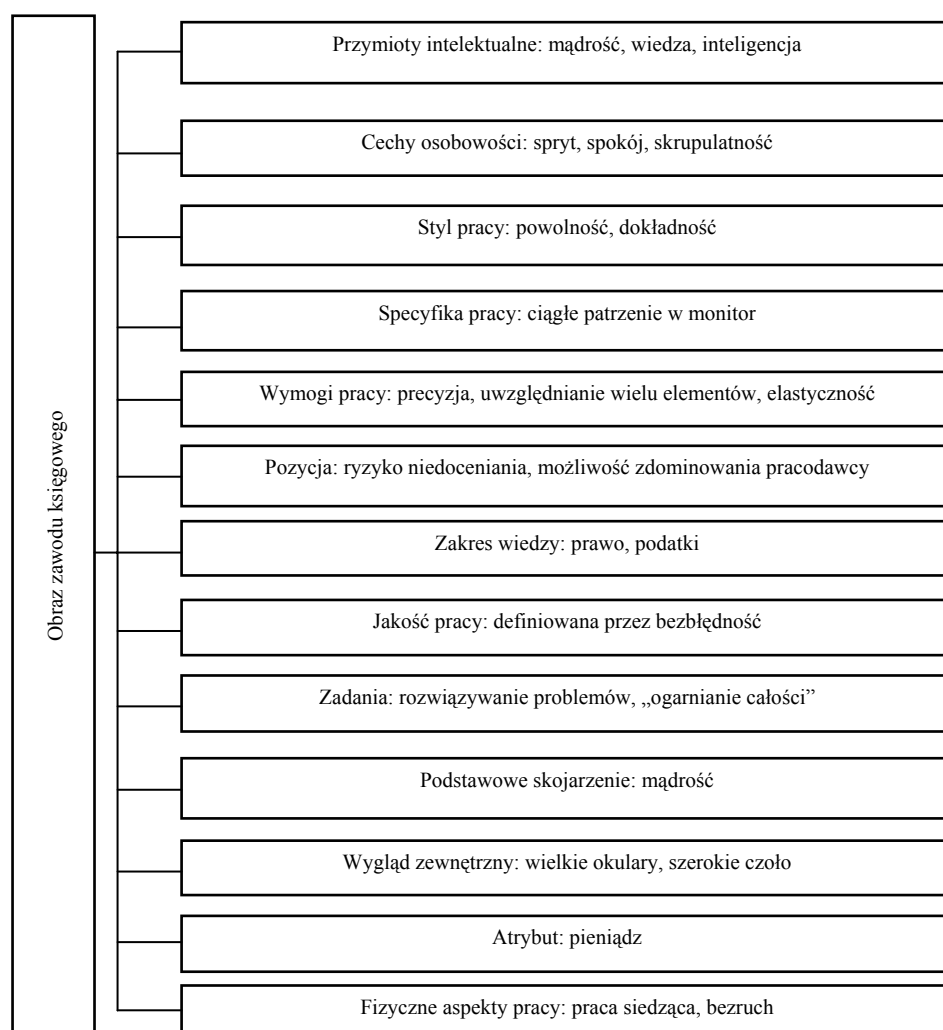
W przypadku sowy skojarzenia odzwierciedlają popularne ujęcie sowy jako symbolu mądrości, a także zawierają skojarzenia wizualne. Podobnie jeśli chodzi o lisa – jest on przez badanych kojarzony z przebiegłością i sprytem. Również skojarzenie dotyczące mrówki jest typowe i reprezentuje przede wszystkim pracowitość. W przypadku niektórych innych metafor podane uzasadnienia wydają się odległe od skojarzeń najbardziej popularnych. Leniwiec nie jest bowiem reprezentacją lenistwa, a powolnej i dokładnej pracy. Jednocześnie zauważyć należy, iż badani często bardziej skłaniają się ku wyjaśnieniu związanemu z rzeczywistymi cechami zwierzęcia niż przypisywanymi im w naszej kulturze. Przykładem może być metafora szczura, która jest doprecyzowana poprzez stwierdzenie, iż chodzi o niezwykłą inteligencję tego zwierzęcia. Również metafora świni nie jest związana ze skojarzeniem pejoratywnym, a wykazuje skojarzenie ze świnką-skarbonką, która wiąże się ściśle z pieniądzem, tak jak kojarzy się z nim także księgowy.

Skojarzenia, jakie pojawiają się przy podanych metaforach, dotyczą głównie cech takich jak mądrość (sowa), spryt (lis), inteligencja i umiejętność rozwiązywania złożonych problemów (szczur, szympansy), ogłęd z góry oraz zauważanie szczegółów (metafory ptaków: sowa, orzeł, sokół), spokój i opanowanie (leniwiec, żółw, panda), pracowitość (mrówka), pozycji w firmie (przy czym pozycja ta jest widziana bardzo różnie – od metafory księgowego jako mrówki – postaci niedocenianej i deptanej, poprzez szczura, który musi wzbudzać respekt, żeby móc spokojnie realizować swoje zadania, po tygrysa, który jako być może jedyny może mierzyć się z pracodawcą-lwem, a nawet go zdominować ze względu na swoje kompetencje).

W wyniku analizy narracji uzasadniającej wybór poszczególnych metafor przez osoby biorące udział w badaniu uznać należy, iż obraz księgowego jest kompleksowy. W narracji zawarte są elementy odnoszące się do zadań księgowego, przymiotów jego intelektu, wymaganej wiedzy i umiejętności, specyfiki pracy, kojarzących się z nim atrybutów, a także zachowań i wyglądu fizycznego.

Obraz księgowego funkcjonujący wśród osób, które z dużym prawdopodobieństwem będą wykonywać tę profesję w przyszłości, wynikający z analizy przedstawionych metafor i ich uzasadnień, przedstawiono na rys. 4.

W większości objaśnienie użytych metafor wskazuje na pozytywne konotacje pracy księgowego. Zawód postrzegany jest jako dający satysfakcję i radość (metafora pohukującej radośnie sowy), doceniany przez innych (sowa pełniąca funkcje doradcze), dający możliwość zdominowania pracodawcy (tygrys jako jedyny, który może rywalizować z lwem) oraz „długowieczność” w firmie (żółw). Księgowy postrzegany jest też jako strażnik opiekujący się przedsiębiorstwem i niedopuszczający do popełniania błędów oraz chroniący przed ich skutkami (pies pasterski), mający obiektywny i całościowy ogłęd sytuacji (metafory ptaków uzasadnione posiadaniem na wszystko widoku z góry). Ponadto kojarzy się z pieniędzem (świnka-skarbonka).

Rys. 4. Obraz księgowego uzyskany na podstawie metafor w wyniku zastosowania projekcji

Źródło: Opracowanie własne.

Zauważyć należy, iż obraz profesji nie jest wyidealizowany. Zawarte są w nim wysokie i wszechstronne wymagania wobec księgowego, zarówno dotyczące kompetencji formalnych (wieloaspektowa wiedza), umiejętności (konieczność łączenia znajomości wielu obszarów tematycznych przy wykorzystaniu ich w praktyce – kameleon), jak i aspektów behawioralnych i osobowościowych (konieczność wykazywania się sprytem – lis, elastyczność – ośmiornica, niezmacony spokój – leniwiec, lis, sowa) oraz konieczność wzbudzania respektu, by móc pracować w spokoju (szczur).

Ponadto przeanalizowana narracja zawiera także ujemne aspekty zawodu księgowego. Niektórzy respondenci wskazują na powtarzalność tej pracy (metafora małpy) oraz to, że jest nudna i mało dynamiczna (jedno z uzasadnień metafory leniwca). Ponadto wskazywana jest jej fizyczna uciążliwość (długa praca przy monitorze, praca w bezruchu – panda) oraz konieczność wydłużenia w niektórych sytuacjach pracy do późnych godzin nocnych (ślęczenie po nocach u sowy) i negatywne skutki specyfiki pracy (okulary – wielkie oczy u sowy)

Podsumowanie

Niezależnie od zastosowanej metafory w większości przypadków między respondentami występuje zgoda w zakresie narracji uzasadniającej wybór takiego, a nie innego zwierzęcia. Kształtuje to spójny obraz współczesnego księgowego. Jest on postrzegany jako osoba mądra, o wysokich kompetencjach, ponadprzeciętnej inteligencji i sprycie, niedająca się wyprowadzić z równowagi oraz pracowita. Stanowisko jest postrzegane jako wymagające dużej wiedzy, umiejętności, dokładności i powodujące konieczność pracy w bezruchu przy monitorze oraz potencjalnego ślęczenia po nocach.

Jedyna niezgodność między respondentami dotyczy pozycji w przedsiębiorstwie (deptana i niedoceniana mrówka *versus* dominujący pracodawcę-lwa tygrys). Jednakże może ona wynikać z tego, iż respondenci mogli mieć na myśli różne stanowiska pracy w księgowości – np. szeregowego pracownika lub głównego księgowego. Mogli się też odnosić do stanowiska pracy najbardziej dostępnego dla nich (czyli stosunkowo niskiego w hierarchii) lub też docelowego (czyli głównego księgowego, kierownika działu finansowo-księgowego lub też przedsiębiorcy prowadzącego na zlecenie księgi rachunkowe i świadczącego usługi doradcze).

Literatura

- Bowdle B.F., Gentner D. (2005), *The Career of Metaphor*, „Psychological Review”, Vol. 112, No. 1.
- Gentner D., Bowdle B.F., Wolf P., Boronat C. (2001), *Metaphor is Like Analogy* [w:] D. Gentner, K.J. Holyoak, B. Kokinov (eds.), *The Analogical Mind: Perspectives from Cognitive Science*, MIT Press, Cambridge.
- Graesser A., Long D., Mio J. (1989), *What Are the Cognitive and Conceptual Components of Humorous Texts?* „Poetics”, No. 18.

- Klamer A., Leonard T.C. (1994), *So What's an Economic Metaphor?* [w:] P. Mirowski (ed.), *Natural Images in Economic Thought*, Cambridge University Press, Cambridge.
- Kövecses Z. (2008), *Universality and Variation in the Use of Metaphor* [w:] N.-L. Jahnnesson, D.C. Minugh (eds.), *Selected Papers from the 2006 and 2007 Stockholm Metaphor Festivals*, Stockholm University, Stockholm.
- Kövecses Z. (2010), *Metaphor*, Oxford University Press, New York.
- Lakoff G., Johnson M. (1980a), *Conceptual Metaphor in Everyday Life*, „The Journal of Philosophy”, Vol. 77, Iss. 8.
- Lakoff G., Johnson M. (1980b), *The Metaphorical Structure of the Human Conceptual System*, „Cognitive Science”, No. 4.
- Lakoff G., Johnson M. (2003), *Metaphors We Live by*, The University of Chicago Press, London.
- Pawłowska A., Postuła A. (2014), *Pracownik i pracodawca – wykorzystanie technik projekcyjnych w badaniu postrzegania wzajemnych relacji*, „Problemy Zarządzania”, vol. 12, nr 1(45).
- Świerczyńska-Kaczor U. (2011), *Zastosowanie metafory w badaniach doświadczeń internautów. Metafory poczty elektronicznej*, „e-mentor”, nr 3(40).
- Woodside A.G. (2008), *Using the Forced Metaphor-Elicitation Technique (FMET) to Meet Animal Companions within Self*, „Journal of Business Research”, No. 61.

PERCEPTION OF THE CONTEMPORARY ACCOUNTANT ROLE. QUALITATIVE RESEARCH USING ZOOMORPHIC METAPHOR

Summary: The paper investigates the perception of contemporary accountant role. The zoomorphic metaphor is used. The projected animal metaphors and the choice-explaining narration is analyzed. The research group consisted of person studying finance and accounting specializing in accounting and auditing who, according to their declarations and chosen field of education, can be recognized as future accountants. As a result the coherent portrait of accountant is depicted.

Keywords: accountant, narration analysis, metaphor, zoomorphic metaphor, projection.